

นิยามของคำว่าเด็ก

การไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก

ทำสิทธิให้เป็นจริง

แนวทางปฏิบัติแก่ครอบครัวเพื่อพัฒนาเด็ก

การมีชีวิตรอดและพัฒนาการ

ชื่อและสัญชาติ

การมีอัตลักษณ์

การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว

การติดต่อครอบครัวในต่างประเทศ

การคุ้มครองจากการถูกลักพาตัว

เคารพความคิดเห็นเด็ก

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

เสรีภาพทางความคิดและการนับถือศาสนา

เสรีภาพในการจัดตั้งหรือเข้าร่วมกลุ่ม

การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว

การได้รับข้อมูลข่าวสาร

การดูแลรับผิดชอบ

การคุ้มครองจากความรุนแรง

เด็กที่ไม่มีครอบครัว

บุตรบุญธรรม

เด็กลี้ภัย

เด็กพิการ

สุขอนามัย โภชนาการและสภาพแวดล้อม

ตรวจสอบสถานที่หรือหน่วยงานที่ดูแลเด็ก

สวัสดิการทางสังคมและเงินช่วยเหลือ

อาหาร เสื้อผ้า และบ้านที่ปลอดภัย

การได้รับการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

วัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของชนกลุ่มน้อย

ศิลปะ วัฒนธรรม การละเล่น

การคุ้มครองจากการงานอันตราย

การคุ้มครองจากยาเสพติด

การคุ้มครองจากการล่วงละเมิดทางเพศ

การป้องกันการค้ามนุษย์

การคุ้มครองจากการถูกแสวงประโยชน์

เด็กที่ถูกกักตัว

การคุ้มครองในภาวะสงคราม

การเยียวยาสภาพจิตใจ

เด็กที่ทำผิดกฎหมาย

กฎหมายที่เหมาะสมกับเด็กที่สุด

ทุกคนต้องรับทราบเรื่องสิทธิเด็ก

43-54

การทำให้อนุสัญญาสัมฤทธิ์ผล

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิเด็ก – ฉบับสำหรับเด็ก

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงสำคัญที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกทำร่วมกันเพื่อให้ค้ำประกันสัญญาว่าจะให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอธิบายคำจำกัดความของคำว่าเด็ก สิทธิทั้งหมด และหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐ สิทธิทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกัน มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และไม่สามารถลิดรอนไปจากเด็กได้

เอกสารนี้สนับสนุนโดยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก

1
"เด็ก" คือ บุคคล
ที่มีอายุต่ำกว่า
18 ปี

2
เด็กทุกคนต้องได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน และได้รับ
การปฏิบัติอย่างยุติธรรม โดยไม่คำนึงถึงความ
แตกต่างระหว่างภาษา เชื้อชาติ ศาสนา สถานะ
ทางครอบครัว เพศสภาพ หรือปัจจัยอื่นใด

3
เมื่อผู้ใหญ่กระทำการตัดสินใจใด ๆ ควรคำนึงถึง
ผลกระทบและประโยชน์สูงสุดของเด็ก ขณะที่ภาครัฐ
ก็ต้องให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของเด็ก และให้เด็กได้รับ
การดูแลโดยพ่อแม่ผู้ปกครอง ภาครัฐต้องประกันว่า
ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็ก ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4
รัฐต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้
เด็กทุกคนในทุกประเทศ
ได้รับสิทธิตามอนุสัญญาฯ นี้
ทุกประการ

5
รัฐต้องเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชน
ให้คำแนะนำแก่เด็กในเรื่องของสิทธิที่
พวกเขาพึงได้รับ ตลอดจนการใช้สิทธิอย่าง
มีความรับผิดชอบ เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะคิดเป็น
และปฏิบัติตามสิทธิได้ด้วยตัวเอง

6
เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิต
รัฐต้องดูแลให้เด็กรอดชีวิต
และมีพัฒนาการที่ดีที่สุด

7
เด็กแรกเกิดต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน มีชื่อของตัวเอง
และได้รับสัญชาติจากรัฐ เด็กมีสิทธิที่จะรู้ว่าพ่อแม่เป็นใคร
และได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่เท่านั้น

8
รัฐมีหน้าที่ระบุอัตลักษณ์ให้กับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกประวัติ
อันได้แก่ ชื่อ สัญชาติ และความสัมพันธ์เครือญาติ ไม่มีใครพราก
สิทธิเหล่านี้ไปจากเด็กได้ และรัฐมีหน้าที่ทวงสิทธิคืนให้เด็กทุกคน

9
เด็กไม่ควรถูกแยกจากบิดามารดา นอกจาก
มีเหตุที่พ่อแม่ดูแลเด็กไม่ได้ เช่น พ่อแม่
ทำร้ายเด็ก ในกรณีที่ทำร้ายไม่ได้ด้วยตัว
เด็กต้องสามารถติดต่อกับครอบครัวได้
ยกเว้นกรณีที่เด็กถูกรับเลี้ยงโดยครอบครัวทำร้าย

10
หากเด็กกับพ่อแม่อยู่กัน
คนละประเทศ รัฐจะต้อง
ให้เด็กและพ่อแม่เดิน
ทางมาพบกันได้ เพื่อ
ครอบครัวได้ติดต่อกัน
และอยู่ร่วมกัน

11
รัฐต้องป้องกันไม่ให้เกิดถูกพาตัว
ออกจากประเทศแบบผิดกฎหมาย
เช่น ถูกลักพาตัว หรือถูกพาตัว
ออกนอกประเทศโดยพ่อหรือแม่
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยไม่ได้รับความ
ยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่ง

12
เด็กมีสิทธิได้แสดงความคิด
เห็นอย่างอิสระในเรื่อง
ที่เกี่ยวกับตัวเอง และ
ผู้ใหญ่ควรรับฟังอย่าง
ตั้งใจ

13
เด็กมีสิทธิแสดงความคิดเห็น
และความรู้สึก และสิ่งต่าง ๆ
ที่เรียนรู้มา ไม่ว่าจะเป็นการ
พูดคุย วาดรูป การเขียน
หรือด้วยวิธีการใดก็ตามที่ไม่
เป็นผลร้ายกับผู้อื่นในสังคม

14
เด็กสามารถเลือกแสดงความคิดเห็น และ
เลือกนับถือศาสนาได้โดยไม่ก้าวท้าวเสรีภาพ
ของผู้อื่น โดยพ่อแม่แนะนำเด็ก ๆ ได้ เพื่อที่
เด็กจะได้เรียนรู้การใช้สิทธิอย่างเหมาะสม

15
เด็กสามารถเข้า
ร่วม หรือจัดตั้งกลุ่ม
หรือองค์กร ภายใต้
ความสงบและไม่
ขัดแย้งกับสิทธิผู้อื่น

16
เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับความ
เป็นส่วนตัว กฎหมายต้อง
ให้ความคุ้มครองเด็กจาก
การถูกละเมิดชื่อเสียง ความ
เป็นส่วนตัว หรือการดูหมิ่น

17
เด็กมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต วิทยุ
โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือ และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
โดยที่ผู้ใหญ่ควรดูแลข้อมูลที่เด็กได้รับไม่ให้ป็นอันตราย
ต่อเด็ก ขณะที่รัฐควรส่งเสริมให้สื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์จากแหล่งที่มาที่หลากหลาย และในภาษาที่
เด็กเข้าใจ

18
พ่อแม่มีหน้าที่หลักในการ
เลี้ยงดูเด็ก หากเด็กเป็นเด็ก
กำพร้า ต้องมีผู้ทำหน้าที่เป็น
"ผู้ปกครอง" และพ่อแม่
ผู้ปกครองต้องพิจารณาว่า
อะไรดีที่สุดต่อเด็ก ขณะ
เดียวกันรัฐก็ควรให้การสนับสนุนพ่อแม่ในการ
ดูแลเด็ก

19
รัฐต้องให้ความคุ้มครอง
เด็กจากความรุนแรง การ
ถูกละเมิด และการละเลย
จากผู้ให้การดูแล

20
เด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ มีสิทธิที่
จะได้รับการดูแลที่เหมาะสมตามภูมิหลัง
ทางด้านศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมของ
เด็ก

21
เมื่อเด็กถูกรับอุปการะเป็นบุตรบุญธรรม ต้องคำนึงถึงสิ่งที่ดีที่สุดต่อเด็กเสมอ เด็กสามารถถูกรับ
อุปการะไปอยู่ต่างประเทศได้ หากไม่มีคนในประเทศตนเองให้การดูแลได้อย่างเหมาะสม

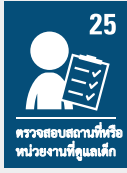
22 เด็กที่ลี้ภัยจากประเทศของตัวเอง ไปยังประเทศอื่น (ด้วยเหตุผลเพื่อความปลอดภัย) ต้องได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครอง ตลอดจนมีสิทธิเสมือนเด็กท้องถิ่น

23 เด็กพิการทุกคนควรมีชีวิตที่ดีที่สุดในสังคม รัฐควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในสังคม ได้รับการดูแลให้สามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตัวเอง

24 เด็กมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขที่ดีที่สุด มีน้ำดื่มที่สะอาด ตลอดจนโภชนาการที่ถูกสุขลักษณะในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ขณะเดียวกันผู้ใหญ่และเด็กควรได้รับข้อมูลเรื่องความเป็นอยู่และสุขภาพที่ดี

25 เด็กทุกคนที่อยู่ในสถานที่หรือหน่วยงานใดก็ตาม นอกเหนือจากที่บ้านควรต้องได้รับการตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยในทุก ๆ ด้าน และดูว่าสถานที่นั้นยังคงเป็นที่ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กจะอยู่หรือไม่

26 รัฐควรให้ความช่วยเหลือ ทั้งทางการเงินและด้านอื่น ๆ แก่เด็กที่ครอบครัวยากจน

27 เด็กมีสิทธิได้รับความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ รัฐควรให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวและเด็กที่ขาดปัจจัยเหล่านี้

28 เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา การเรียนระดับประถมศึกษาไม่ควรมีค่าใช้จ่าย และต้องจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาไว้รองรับสำหรับเด็กทุกคน เด็กควรได้รับการศึกษาถึงระดับสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ขณะที่ยังเรียนอยู่ในโรงเรียนต้องไม่ขัดต่อสิทธิของเด็กและปราศจากความรุนแรง

29 การศึกษาของเด็กต้องช่วยเขาพัฒนาศักยภาพและพรสวรรค์ และต้องสอนให้เด็กเข้าใจสิทธิของเขา และเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย รวมถึงเข้าใจการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติด้วย

30 เด็กมีสิทธิใช้ภาษา วัฒนธรรม และศาสนาของตัวเอง แม้จะไม่ใช่สิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมใช้ก็ตาม

31 เด็กทุกคนมีสิทธิได้ฟัง ได้เล่นสนุก และได้มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมและกิจกรรมสร้างสรรค์

32 เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากการทำงานที่เป็นอันตรายหรือส่งผลเสียต่อการศึกษา สุขภาพ หรือพัฒนาการ หากต้องมีการใช้แรงงานเด็ก เด็กต้องมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

33 รัฐต้องคุ้มครองเด็กจากการแสพ ผลิต ส่งหรือขายยาเสพติด

34 รัฐมีหน้าที่คุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศ รวมไปถึงการบังคับให้ค้าประเวณีหรือถ่ายทำสื่ออนาจาร

35 รัฐต้องคุ้มครองเด็กจากการถูกลักพาตัว ถูกขาย หรือการค้ามนุษย์ทั้งภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ

36 เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทุกรูปแบบ แม้จะไม่มีกฏว่าไว้อย่างเจาะจงในอนุสัญญาฯ นี้

37 เด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมายจะต้องไม่ถูกละเมิดต่อชีวิต ถูกทรมาน ทำทารุณ จำคุกตลอดชีวิต หรือติดคุกเหมือนกับผู้ใหญ่ สถานพินิจต้องเป็นตัวเลือกสุดท้าย และถ้าจะต้องอยู่ ก็ต้องเป็นเวลาสั้นที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เด็กที่อยู่ในสถานพินิจควรได้รับความช่วยเหลือด้านกฎหมาย และสามารถติดต่อกับครอบครัวได้

38 เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองในภาวะสงคราม และห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เข้าร่วมกับกองทัพ

39 เด็กมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือหากถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ได้รับผลกระทบจากสงคราม เพื่อที่เด็กจะได้กลับมาใช้ชีวิตที่ดีและคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี

40 เด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมายมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย และการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และต้องมีวิธีช่วยเหลือให้เด็กกลับมาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ สถานพินิจควรเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับเด็ก

41 ถ้ากฎหมายภายในประเทศคุ้มครองสิทธิเด็กได้ดีกว่าอนุสัญญาฯ นี้ ก็ให้ยึดกฎหมายนั้นในการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นหลัก

42 รัฐควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่อนุสัญญาฯ ให้แก่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ทุกคนรับรู้เรื่องสิทธิเด็ก

43-54 มาตราเหล่านี้อธิบายถึงการทำงานของสหประชาชาติ รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก และยูนิเซฟ ในการสร้างหลักประกันให้เด็ก ๆ มีสิทธิที่พึงมีอย่างเท่าเทียม